

ÍSLENDINGUR

BLAD SJÁLFSTÄDISMANNA Í NORDURLANDSKJÖRDÆMI EYSTRÆ

49. ÁRGANGUR . FÖSTUDAGUR 18. OKT. 1963 . 40. TÖLUBLAÐ

LÍKAÐI BETUR SJÓMENNNSKA EN HJÁSETA

Er 72 ára og mikið til hættur að dansa

Rætt við Vigfús Vigfússon, sjómann og iðnverkamann á Akureyri

ÞEIM fer nú smátt og smátt fækandi hákarla-sjómönnunum, sem settu einna skýrastan svip á íslenzku sjómannastéttina fyrir og um aldamótin síðustu og nokkuð fram á níulöndi öld. Þó eru þeir enganveginn allir fallnir fyrir borð á lífsleytunni, og má jafnvel enn í dag finna þá inni í vélaglaumi stóriðju nútímans, þar sem þeir vinna fullan vinnudag og oft nokkru betur.

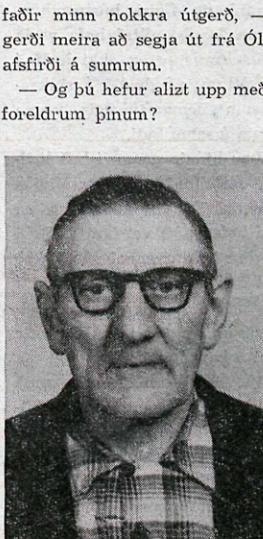
Einn slikan heimsótti fréttamaður blaðsins á sunnudaginn var að heimili hans Eiðsvallagötu 8 á Oddeyri. Heitið hann Vigfús Vigfússon og er starfsmáður í Klæðaverksmiðjunni Gefjun. Í nábýli eða samþýli við hann í alnafni hans og son ur, Vigfús junior, en við eru komnar til að hitta „seniorinn“, sem á að hafa meiri lífsreynslu og sögu að baki.

Smali og sjómaður.

Saga mín er ekkert merkilegi en hvers annars alþýðumanns, segir Vigfús, — en lífsreynslu ætti ég að hafa engu minni en mér yngri menn og kannske á borð við aðra jafnaldra mína. Ég hef stundað þeod sjósókn og landvinnu líkt og fjölmargir aðrir að mínu reki.

— Þú ert Eyferringur, Vigfús?

— Já, ég er freddur að Hellu á Arskógsströnd 28. júlí 1891, og er því á þróða árinu yfir sjötugt. Foreldrar míni bjuggu þar, en auk búskapar stundaði

Vigfús Vigfússon.

— Ekki nema fram um 7 ára aldur. Þá fórst faðir minn af slýsförum, og skömmu síðar bíði heilsa móður minnar svo, að hún varð að hafta búskapnum. Var mér þá komið fyrir að Hjalla á Látratrönd. Þegar faðir minn dó, vorum við flutt í Hellugerði, nýbýli úr landi Helli, sem löngu er komið í eyði.

Ég réðst til Jóns Friðbjarnarsonar bónda á Hjalla og varð þar smali.

— Hvernig líkaði þér það starf?

— Heldur illa. Kvíærnar voru í gæzlu allan sólarhringinn, þar til leið að hausti. Það fell í minn hlut að geta beirra án notturni. Mér leiddist einverjan yfir rollunum. Fermingarár-ið mitt fluttist ég í vist að Svinársesi, en þaðan var nokkur útgerð. Á fermingardaginn réðst ég á bátinn Brúna, sem Kristinn Havsteen átti, og síðan hef ég lengst af verið til sjós, unz ég fluttist hingað í bæinn, og

hef þó farið stöku túr á togara síðan.

Útgerð við Eyjafjörð.

— Hvað vilt þú segja okkur að sjómennsku þinni?

— Eins og ég sagði áðan, byrjaði sjómennska míni á ferm ingardaginn. Síðan var ég á ymsum skipum, á hákarli, á borski, á sild og allmikið á togurum. Þá var ég formaður á vel bátum nokkrum sinnum, minni en 12 tonna. Hafði ekki réttindi til að fara með stærri skip. Um 9 ára skeið, á árunum 1922–31 gerði ég út frá Hrísey í félagi við Helga Pálsson, fyrst „Pengil“ og síðar „Gideon“. Þá höfðum við tvílembinga-útgerð á sildveiðum nokkur þessara ára í félagi við Jakob Kristinsson á „Svaninum“. Lögðum við upp til söltunar á Tuliniusarplani í Hrísey. Þá var ég oft sendur einn á báti eftir lækni eða ljósmóður í tvísýnum veðrum bæði á sjó og landi, stundum þvert yfir Eyjafjörð eða austur í

(Framh. á bls. 2)

ÍKVÍKNUN

AÐFARANÓTT s.l. mánudags var slökkviliðið kvatt að Ásgarði 2 í Glerárhverfi, en þar hafði kvíknað í út frá ólukyndingu. Litlur skemmdir urðu. A 12. tímum á mánudaginn var slökkviliðið aftur kvatt út, þá að Hamarstig 14, en það hús á Guðmundur Frímann skáld. Þar hafði kvíknað í rafmagnsstöflu í kjallara. Náðist að slökkva eldinn, og gerði hann ekki mikinn usla í húsinu, en rafkerfi þess hefur orðið fyrir meiriháttar skemmdum.

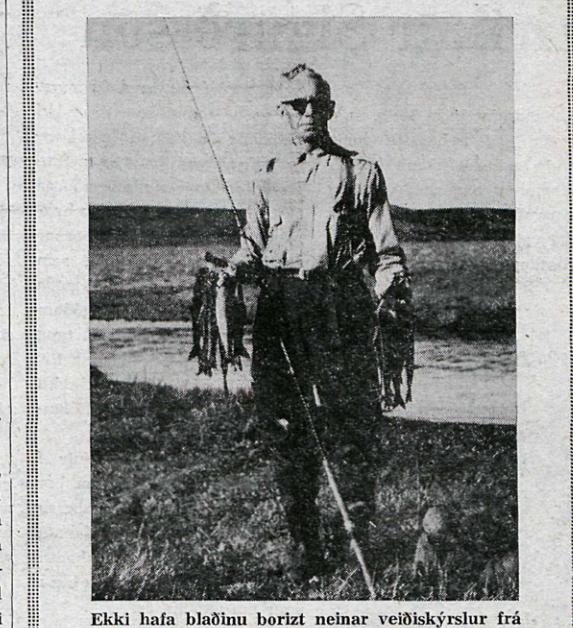
Birgir Finnsson forseti Alþingis

SL. FÖSTUDAG fór fram á Alþingi skipting milli deilda og forsetakjör. Forseti Sameinaðs Alþingis var kjörinn Birgir Finnsson, með 32 atkvæðum, en

1. varaforseti Sigurður Ágústsson og 2. varaforseti Sigurður Ingimundarson.

f neðri deild var kjörinn forseti Jóhann Hafstein, 1. varaforseti Benedikt Gröndal og 2. varaforseti Jónas G. Rafnar.

Í efri deild var kjörinn forseti Sigurður Ó. Ólafsson, 1. varaforseti Eggert Þorsteinsson

Ekki hafa blaðinu borizt neinar veiðiskýrslur frá sumrinu, þ. e. í ám og vötnum landsins, en hér á myndinni er Kjartan Stefánsson á Vatnsenda í Ljósavatnsskarði með 16 bleikjur, er hann veiddi á stöng á nokkrum minútum einn góðviðrisdag í sumar. — (Ljósmynd: Bárða Ádalsteinsdóttir).

Skólar settir á Húsavík

Húsavík 14. okt.

Barnaskólinn var settur af skólastjóra Kára Arnórssyni þ. 1. þ. m. í skólanum eru 217 nem endur í 10 bekkjadeildum. Breyingar á kennaralíði eru þær, að Véný Lúðviksdóttir og Hjörtur Tryggvason fóru frá skólanum, en Arnheiður Eggertsdóttir kom aftur til kennslu, einnig kennir Jóhannes Guðmundsson tímakennslu.

Ný húsgógn hafa verið sett í allar kennslustofur og keyptar nýjar trésmíðavelar.

Gagnfræðaskólinn var settur af skólastjóra Sigurjóni Jóhannessyni 2. þ. m. í skólanum eru 110 nemendur, er skiptast í boknám og verknám. Ingvar Þórarinson kom nú til kennslu aftur, en hann var sl. ár í ársleyfi og dvaldist í Bandaríkjum. Einig kennir nú sem stundakennari sr. Björn Magnússon. Ingibjörg Jósefsdóttir, sem

kennt hefur handavinnu stúlkna, hætti kennslu, en við hennar starfi töku Bjarney Helgadóttir og Laufey Bjarnadóttir. Fengnar hafa verið þvottavelar í skólanum, svo nú er auk matreiðslu, hægt að kenna þvotta og frágang.

Íónskólinn mun starfa í vetrur. Verða nemendur milli 30 og 40.

Tónlistarskólinn var settur sl. laugardag. Ingibjörg Stein (Framh. á bls. 7)

BRÁDKVADDUR

f GÆRMORGUN lézt sviplega að heimili sínu Hafnarstræti 41 Kristján Hallgrímsson ljósmyndari, en hann var maður á miðjum aldri, rúmlega fertugur. Hafði hann farið um kl. hálfáttá fram í eldhús að hita sér morgunkaffið, en er komið var í eldhúsíð skömmu síðar, lá hann örundur á gólfinu. Ekki var fullkunnugt um dánarorsök, er blaðið hafði fréttir af þessum atburði, en semmilega hefur Kristján orðið brádkvaddur.

TOCARARNIR SELJA ERLENDIS

ÞRÍR togarar ÚA hafa undanfarne daga selt afta sinn í Grimsby. Kaldbakur seldi þar 7. okt. 150 tonn fyrir 8587 pund, Hrimbakur 8. okt. 108½ tonn fyrir 8444 pund og Svalbakur 14. okt. 140½ tonn fyrir 9975 pund. Harðbakur selur væntanlega í dag í Þýzkalandi.

VÍSITALAN HÆKKAR UM 6 STIG

VÍD útreikning kauplagsnefndar á framfærsluvíslitölunni 1. október sl. reyndist hún vera 144 stig eða 6 stigum hærri en í september, en í þeim mánuði kom hið nýja verð á landbúnadavarvörunum. Í skýringum er svo frá sagt:

„Vísitalan 1. október 1963 er, nánar tiltekið, 6,5 stigum hærri en vísitalan 1. september. Þar af eru 5,0 stig vegna nýákveðinnar hækkunar á landbúnaðar vörumerði. Að öðru leyti staðar hækkun vísítolunarr 1. október 1963 af hækkun á fatnaðarverði, á gjöldum pósts og síma o. fl.“

Eiríkur Sigurðsson

skólastjóri Oddeyrarskólangs varð sextugur þann 16. þ. m.

Þann dag heimsóttu hann margir, samstarfsmenn hans í skólamálum bæjarins, vinir og reglusystkini, og honum bárust góðar gjafir, blóm og fjöldi heillaskeyta. Var mjög ánægju-

DAGLÍA

legt að koma á heimili þeirra hijóna, Hvannavelli 8, því þar er myndarlegt um að litast, hjónin in samvalin í frjálsri og alvöldri framkomu, hispurslausri en innilegri. Á frú Jónína Stein þórsdóttir, kona Eiríks, sinn þátt í því, enda eru þau bæði félagslynd og starfa mikil að menningarmálum á því svíði, þar sem um líkn er að ræða eða uppeldi æskunnar, og sjálf hafa þau allt upp tvö fósturbörn.

Eiríkur hefur starfað mikil innan góðtemplarareglunnar, sérstaklega fyrir æskuna, og er nú umdæmisgæzlumaður ungtemplara. Hann hefur tvívegis átt sæti í framkvæmdaneftnd Stórstúku I.O.G.T. Hann hefur um langt skeið veitt forstöðu stærstu barnastúku þessa bæjarfélags, gefið út og samið bekur, sem börnum hefur verið fengur í og einnig handa þeim eldri um dulraen efni, en þau mál eru, ásamt reglumálunum, hans hjartans mál.

Eiríkur var lengi yfirkennari við Barnaskóla Akureyrar, en þegar Oddeyrarskólinn var stofnaður, varð hann skólastjóri hans, og þetta er mikill og vaxandi skóli, sem hann veitir örugga forstöðu, því Eiríkur hefur jafnan vaxið með þeim hlutverkum, er honum hafa verið falin. Veit ég að Oddeyrarskólinn er í góðum höndum, sem og aðrir barnaskólar bæjarins, og samgleðst Eiríki með hið veglega og vaxandi hlutverk í ríki æskunnar, því skóli hans er veg leg bygging, sem enn er ekki tekin öll í notkun, en er þegar sjáanlega mikil bæjarprýði og stolt Oddeyrar.

Við Eiríkur höfum um áratugi starfað saman innan Reglu I.O.G.T., og hefur það samstarf

verið með ágætum. Á ég margar góðar minningar frá því starfi og er honum þakklátur fyrir frjálslyndi hans og stefnufestu, því hann er fljóttur að áttasig á nýjum viðhorfum, og hugsjónir eru honum í blöð bornar og hagmæltur er hann, sem fleiri góðir Austfirðingar, enda hefur hann dálæti á góðum skáldskap, en „róm er sú taug er rekka dregur, fóðurtúna til“ og munu hin eldri austfirzkzu skáld vera honum hjartfölgust.

Við samstarfsmenn þínir í stúkunni „Brynu“ óskum þér sérstaklega allra heilla á þessu merkisáæfni þínu og óskum þér, þíni ágætu og samhentu konu og heimili þínu guðs bless unar um ókomin ár.

Stefán Ágúst.

- Viðskiptavinirnir

á öllum aldir

(Framhald af blaðsíðu 8).

— Eru það ekki aðallega börn, sem kaupa af ykkur?

— Nei, það er fólk á öllum aldir. Sumir kaupa ónnið efni til heimilisþarfa eða til að vinna úr gjafir, og sumir gefa börnum hráefni til þess að þau geti unað við að vinna úr því sjálf.

— Og er þetta eingöngu hráefni til tómstundaföndurs, sem þið verzlið með?

— Nei, auk þess og hinna lifandi dýra, sem gjarna mættu vera af fleiri tegundum, — en erfitt er að fá, — höfum við allmikið af leikföngum fyrir börn á ymsum aldir og svo sérstaklega skátabækur og annað það, sem skátar þurfa að halda.

— Hvernig gengur verzlunin?

— Það er alltaf nóg að gera hjá okkur. Og við reynum að færa út kviarnar smátt og smátt, auka við vörutegundum, einkum til tómstundaiðju, en enginn getur búið við að hafa alltaf tiltæka hverja þá voru, sem um er spurt.

J.

- LÍKADI BETUR SJÓMENNNSKA EN HIJÁSETA

(Framh. af bls. 1) Fjörður. Hef oft fengið voit á sjónum en ekki lent í lífsháská að ég tel.

Fótbrotnaði illa.

— Já, ég hélt mig alltaf á sjónum eða sem næst honum, þangað til sumarið 1953, að ég fótbrotnaði illa á Jörundi, þegar við vorum á síldarvertið fyrir norðan. Má telja, að sjómennum minni hafi þá að mestu verið lokið, utan hvað ég hef farið einstökum sinnum í eina og eina veiðiferð á togara eins og ég nefndi áðan.

— Áttirðu lengi í slysini?

— Já, ég dvaldi á sjúkrahúsunum hér og syðra hátt á annað ár, og var enn lengur ófer til vinnu.

— Hvað hefur þú starfað síðan?

— Fyrst vann ég hjá Útgerðarfélagi Akureyringar, síðan hjá Slippnum, en gerðist fyrir þrem árum starfsmaður við Klæðaverksmiðjuna Gefjunni. Vinn ég þar enn fullan vinnudag og stundum meira. Þá hef ég annað næturvörzlu á Fossunum og Fellunum, er þau skip liggja hér í höfn.

— Varla vinnur þú fulla dagvinnu með næturvöktunum?

— Jú, sé það aðeins nött og nött í einu, en liggi skipið tvær eða fleiri nætur hér í höfn, hvílji ég mig hálfan daginn.

— Hefurðu baga af slysini enn?

— Já, mikinn. Fóturinn bólgnar mikil, þegar ég þarf að standa lengi í hann.

Hættur á dansgölfini.

— Má ég spryja þig, Vigfús, af því ég hef sjaldan séð þig sitja af þér dans, þar sem ég hef verið með þér á spilavöldi eða skemmtisamkomum: Dansar þú enn hvern dans, sem dansaður er á slíkum kvöldum?

— Nei, ég er alveg að hætta eða hættur. Þreytist í hinum brákaða fæti og fæ verki í hann. Heilbrigði fóturinn er líka farinn að láta sig í gómlu dönsnum.

— Þú hafðir gaman af að dansa?

— Já, það var míni aðaláæfja. Byrjaði ungr að dansa og dansaði mikil alla tíð. Sat mig aldrei úr færi. En allt tekur enda.

— Varstu nokkuð í rokkini eða örðrum þessum nýrrí?

— Nei, ég hélt mig við þá gómlu eingöngu og gáfust þeir vel.

I einu félagi.

— Þú hefur snemma gengið í Alþýðusamtökum?

— Nei, ég var orðinn gamall maður, er ég gekk í Sjómannafélag Akureyrar, en þar var nafn mitt strikað út, er ég fór

að vinna á Gefjun. Hef ekki gengið í önnur stéttarfélög síðan og lítið fengiz við félagsmálastörf um ævina. Held ég sé aðeins í einu félagi, — Sjálfstæðið félagi Akureyrar.

—

Lífsförunautur Vigfúsar (og frænka hans), Sigrún Gísladóttir frá Ytri-Vík á Árskogsströnd, hefur borið okkur kaffi. Við höldum áfram að rabba saman um það, sem á daga húsþóndans hefur drifit. Hann segir okkur frá því, er hann, 18 ára gamall, bjargaði 8 lömbum úr sjálfheldu í fjallinn upp af Látratröndinni, sem færir fjallmenn höfðu gengið frá. Sjö lömbunum kom hann lifandi heim og hlaut eitt þeirra í björgunarlaun. Hann segir okkur frá erfðum ferðum eftir lækní eða ljósmóður, bæði á sjó og landi og minnist skemmtilegra atvika frá vist sinni hjá Kristni Havsteen kaupmanni og fleiri húsþæendum. Hann kveðst alltaf hafa verið heilsuhraustur og ekki legið í farsóttum, nema dvalið á sjúkrahúsunum nema tvívegis vegna brota á sama fæti.

Þau hjónin gengu í það heilagá árið 1917, og hefur Vigfús „bónðarárið“ yfir konu sína, en því hefur þótt vel fara á. Ekki verður heldur annað séð, en að vel fara á með þeim hjónum í vistlegum húskynnum á Oddreyrinni. Hingað til Akureyrar fluttu þau árið 1942.

Við kveðjum hjónin með þökum fyrir veitingar og viðtal og fórum af fundi þeirra nokkurs fróðari um lífsbaráttu alþýðufolks við Þyjafjörð á fyrstu áratugum 20. aldar.

J.

- PREDIKANIR ...

(Framhald af blaðsíðu 5).

samhlíða fordæminu á heimilum um, ekki með límlausum predikunum, sem oft verkuðu, öfugt, heldur yrðu þar að koma nýjar og vinsælli aðferðir til. Sverrir tók mjög í þann streng og taldi mikla þýðingu hafa, að félagslíf skólanna gæti á hverjum tíma sem bezt fullnægt skemmtanabörf unglingsama, er þá sæktu, auk þess sem aðstandendur þeirra heima vönduðu fordæmið, sem þau gæfu þeim. Þórarinn skólameistari kvaðst viðurkenna þenna vanda, en oft væri meira úr honum gert en efni staðu til. Ungir stúdentar færur nú umvörpum til fjarlaega þjóða til að afla sér framhaldsmentunar og keemu nær allir þaðan með góð próf. Væri það meira en haegt væri að segja um Hafnararstúdenta á árum áður, sem margir hefðu drukkið sig frá námi og prófum.

SMÁAUGLÝSINGAR ÍSLENDINGA

KAUP - SALA - LEIGA

LANDROVER -
BIFREID, ágerð 1962,
vel með farin - keyrð að-
eins 13 þús. km., til sölu.

Torfi Leósson,
sími 2655.

KJÓLFÖT,

óslitin, á meðalmann,
hentug fyrir kórfélaga, til
sölu á samgjörnu verði í
Gufupresun Akureyrar.

DÖKKBLÁ JAKKAFÖT
óslitin, á meðalmann,
til sölu ódýrt í
Gufupresun Akureyrar
Skipagötu.

TIL SÖLU:

AUSTIN GIPSY
ágerð 1963.

Uppl. í síma 1437
milli kl. 5 og 7 e. h.

HÚSNÆÐI

Vil kaupa ÍB ÚÐ
eða EINBÝLISHÚS
Má gjarnan vera í byggingu,
fokhelt eða lengra
á veg komið.

Kári B. Jónsson,
sími 2844 og 2099
eftir kl. 7.

ATVINNA

AFGREIÐSLUSTÚLK-
UR vantar nú þegar
eða um mánaðamótin.
AKUREYRAR
APÓTEK

ÝMISLEGT

ALLIR-EITT
KLÚBBURINN
hefur starfsemi sína í Alþýðuhúsini 1. vetrardag,
26. október, kl. 9 e. h.
Miðasala á sama stað fyrir
festa meðlimi fimmtí-
daginn 24. október kl.
7-9 e. h. og nýja með-
limi föstudaginn 25. okt.
kl. 7-9 e. h.
Stjórnin.

Drekkið kaffi í
CAFÉ SCANDIA
Opið kl. 8-23.30.

LESSTOFA Þýzk-islenzka fé-
lagsins, Geislagðótt 5 (eftstu
hæð), verður opin framvegis
á þriðjudögum og föstudögum
frá kl. 20-22. Auk bóka,
blaða og tímarita verða lánuð
segulbond með ýmis konar
tónlist.

ÍSLENDINGUR